Béres Attila

Mozgófilm

A kíntornász *(sic!)* **visszanéz – részlet**

Ezerkilencszázötvenhat nyarán egy kopasz kisfiú áll az ecetfa alatt, és Zsófit várja. Zsófi a pincelejáróban egy piros kakasos nyalókáért most mutatja meg a bugyiját a kisebbik Nagyrehéknak. A kisfiú a nyolckerületi Férfifodrász Szövetkezet tizenkettes számú üzemegységéből jött, ahol Béla bácsi némi könyörgés után nullásgéppel kopaszra nyírta. „Majd behozom a pénzt!", és futott nyalókát venni a nyiratkozás árán. A kopasz gyereket Öcsinek hívják, és hegedűre kell járnia, mialatt a bátyja csapágyas rolleren száguldozik fel és alá a Práter utcában.

Öcsi tudásszomjtól sarkallva már kétszer adott nyalókát a Zsófinak, mégse látta még a nevezetes bugyit, amit ministránsruhából szabott ki a lány anyja. A karing a Boldogasszony Anyánk Kongregáció tulajdona, csak kiadták megőrzés végett, amíg jobb idők jönnek. A Zsófi anyja elkárhozik, de hát a jobb idők sehogy sem akarnak eljönni, fehérnemű meg kell egy lánygyerekre.

A Nagy Kerületi MHK Bicikliverseny győztese, Donpedró, a Gumis fekete segédje most lép ki fénylő brillantinos fejjel a Margó villamoskalauz szobájából az udvarra. Félrehajtja az ajtó előtt firhangként felakasztott száradó kombinétokat, Sellő cigarettát vesz elő, meghajtogatja a keménypapír szopókát, rágyújt a tenyerébe rejtett gyufával. És a földszintes körudvarra néző konyhaablakokon megmozdulnak mind a függönyök, mint megannyi sóhajtás. Egyedül Fekete néni ajtaján nem mozdul a függöny, mert neki nincs. A fia állítólag a bányában van. Mások szerint Szibériában. Ismét mások látták Dunapentelén, a Sztálinváros építkezésén, egy nagy fekete autóban ült egyenruhában, és egy, a bika nemiszervéből fonott korbácsot, úgynevezett bikacsököt lóbált a kezében.

Öcsi szeretné egyszer látni belülről a Takácsék lakását. Nemcsak, mert a Takácsúr elvtárs kerületi tömbmegbízott sportfelelős, hanem mert a lakásrenoválás során állítólag fürdőszobát is csináltak nekik. Ebben a mizériában! Nyilvánvaló a népidemokrácia diadala, hiszen azelőtt kénytelen volt sportfelelős létére a porolóhoz vizelni, ha az udvari vécében a Macskás Ilus valamelyik cicája ellett éppen. Márpedig Ilusnak sok cicája van, mondhatni szaporák.

Öcsi egyébként sok lakásban jár, amikor cipőket visz haza, mármint szállít házhoz, mivel az apja maszek suszter, aki megengedheti magának,

hogy a készcipőt kiszállíttassa a fiával kasszírozás végett. Az ember így fiatalon sokat tapasztal, megalapozottan gondolja, hogy mindig van remény; ezt egyébként a Szabad Európa rádió is megerősíti esténként, és mivel az adást nagyon zavarják, a nagy dzsiu-dzsiu hangzavarban gyakran elvész a mondatok eleje-vége, aminek következtében időnként fantasztikus hírek kelnek szárnyra a Bókay utcában.

Egyszóval van remény, ahogyan a Fekete néni várja haza a fiát, meg a Rehák gyerekek esténként, ahogy bakot tartva egymásnak, felváltva lesik a Margó kalauznőt, hátha egyszer az ablak felé fordulva bújik ki posztó egyenruhájából. És van remény, hogy a Zsófi megmutatja a bugyiját, meg hogy az embert csak megbuktatják már végre hegedűből, meg hogy a félszemű őr mellett be lehet surranni a kórházkertbe egészen a hullaházig... szóval hogy győzünk.

Mint például snapszerban, amikor a házbeli feleségek a házbeli albérlőknek meztelen lábujjuk közé szorított adukat nyújtanak át kuncogva a kártyaasztal alatt, miközben a férjek a nagypolitikát tekerik a Béresék békebeli ötlámpás filipszrádióján, az egyetlen darab a házban, ami túlélte a hadi beszolgáltatást és az ostromot is. És odakint a háztetőn a macskák szerelmesen áriáznak.

Majd egy este fegyveresek jönnek teherautóval, élelmet gyűjtenek a szabadságharcosoknak, és Öcsiék odaadják utolsó üveg baracklekvárjukat. Aztán kiég a susztermű̈hely. Aztán egy hajnali órán egy Csepel teherautó áll meg a ház előtt, rázkódva járó motorja felveri az utcát. Akkor hát jönnek, mester úr, kérdezi Laci segéd. Aztán Öcsiék csak nézik, ahogy a teherautó, platóján batyujukat szorongató emberekkel hörögve beleolvad a ködbe az Üllői út irányába. Aztán Takácsúr elvtársék Bécsből üzenik, hogy jól vannak.

Végül is minden maradt a régiben – legyint majd Pidmaniczky bácsi, angol úri szabó, aki a szovjet fogságból hazatérve az idők szavára hallgatva majdnem megtanult oroszul is.

Egy biztos, mink nem voltunk életuntak. Mink nem unatkoztunk – mondogatja Zsiga néni, a házmesteri kissámlin ülve, rákkal a torkában.

De Öcsit már ez nem érdekli, újult erővel gyakorolja a Parasztkantátát.

D-dúrban, mert új lány jött a hegedűre, szőke a haja, Judith a neve, h-val, és abszolút nem imponálnak neki a futballisták és más erőművészek. Öcsinek ebből a tévedéséből még majd nagy csalódás születik.

Szegények voltunk, sokat nevettünk.